

Brüsszel, 2018. november 26.
(OR. en)

14719/18

COHAF 107
DEVGEN 223
ALIM 14
ONU 101
FAO 51
COAFR 309
MAMA 194
MOG 77
COEST 230
COASI 265
COLAC 100
PROCIV 84
RELEX 1008

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2018. november 26.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 12817/18

Tárgy: A sürgősségi helyzetekben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatás
– A Tanács következtetései (2018. november 26.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a sürgősségi helyzetekben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatásról szóló, a Tanács által a 2018. november 26-i, 3654. ülésén elfogadott következtetéseket.

A szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatás

A Tanács következtetései

1. A Tanácsot mély aggodalommal tölti el az a tény, hogy több mint 75 millió, szükséghelyzetek és elhúzódó válságok által érintett gyermek nem jut színvonalas oktatáshoz és mintegy 7,8 millió, lakóhelyét elhagyni kényszerült, 18 és 24 év közötti fiatal felnőtt/serdülőkorú van kitéve jelenleg annak a kockázatnak, hogy meg kell szakítania iskolai tanulmányait, lemorzsolódik vagy gyenge minőségű oktatásban részesül. A Tanácsot ugyanígy aggodalommal tölti el az is, hogy az oktatási létesítményekben és azok környékén növekszik az erőszak. Az oktatás emberi jog, amelyet minden körülmények között oltalmazni kell, hiszen alapvető eszköz ahhoz, hogy a gyermekeket és a fiatalokat hozzásegítsük képességeik teljes mértékű kibontakoztatásához, elengedhetetlen az egyének, a közösségek és az országok rezilienciájának erősítéséhez, a fenntartható fejlődés megvalósításához, valamint a társadalmak békéjének, befogadó jellegének és jólétének biztosításához. A válságok egyre elhúzódóbb jellege miatt „elveszett nemzedékek” egészségét fenyegeti annak veszély, hogy úgy nőnek majd fel, hogy nem lesznek meg a lehetőségeik, eszközeik és készségeik ahhoz, hogy egy jobb jövőt építsenek.
2. Az EU elkötelezett amellett, hogy a korábbi tanácsi következtetésekkel^[1], az EU globális stratégiájával, a fejlesztési politikáról szóló európai konszenzussal^[2] és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrenddel összhangban biztosítsa az inkluzív, egész életen át tartó tanulást, valamint a biztonságos, méltányos és színvonalas oktatás és képzés valamennyi szintjét a szükség- és válsághelyzetekben. Ez elengedhetetlen ahhoz, hogy „senkit ne hagyjunk hátra” és teljesítsük a 2030-ig terjedő időszakra vonatkozó oktatási menetrendet. Tanács üdvözli a szükséghelyzetben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatásról szóló bizottsági közleményt^[3]. A Tanács üdvözli továbbá, hogy a Bizottság jelentős mértékben növelte a szükséghelyzetekben megvalósítandó oktatásra szánt humanitárius finanszírozást és nyugtázza azon szándékát, hogy a szükséghelyzetekben megvalósítandó oktatásra szánt támogatás 2019-re elérje az EU humanitárius költségvetésének 10 %-át. Kiemeli, hogy az elhúzódó válságokban megvalósuló oktatás ágazatának finanszírozási kilátásai túllépnek a humanitárius finanszírozásra szánt költségvetés keretein, amelynek feladata a leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévők támogatása. Ez megkönnyíti a humanitárius csúcstalálkozón felvázolt új munkamódszer alkalmazását, amely ötvözi a humanitárius és a fejlesztési ágazat előnyeit, beleértve a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatás vonatkozásában a többéves finanszírozást, a jobb kiszámíthatóságot és a folytonosságot. Ez kiegészítené a rendszerszintű és hosszabb távú oktatási igényeket kielégítő fejlesztésfinanszírozást.

¹ A humanitárius csúcstalálkozóról szóló 2016. május 12-i következtetések, a kényszerű lakóhelyelhagyásra és a fejlesztésre vonatkozó uniós megközelítésről szóló 2016. május 12-i következtetések, a humanitárius és a fejlesztési törekvéseknek a gyakorlatban való összekapcsolásáról szóló 2017. május 19-i következtetések, valamint „Az ellenálló képességre vonatkozó stratégiai megközelítés az EU külső tevékenységeiben” című, 2017. november 12-i következtetések.

² Az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozó globális stratégia, 2016. június és a fejlesztéspolitikáról szóló európai konszenzus (HL C 210., 2017.6.30., 1. o.).

³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a szükséghelyzetben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatásról. COM(2018) 304 final, 2018.5.18.

3. A Tanács üdvözli továbbá a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatás átfogó megközelítését, amely a felkészültségtől a katasztrófakockázat-csökkentésen, a megelőzésen, a mérséklésen és a gyors reagáláson át a reziliens oktatási rendszerek kiépítésére tett kötelezettségvállalásig terjed. Ebben az összefüggésben erősíteni kellene és további támogatásban kellene biztosítani azon kezdeményezéseket, amelyek a tartós megoldások érdekében jobb és gyorsabb tanulási lehetőségeket biztosítanak, így például a 3–18 év közötti gyermekek és fiatalok oktatási szükségleteinek biztosítására hivatott, „Az oktatás nem várhat” (Education Cannot Wait) alapot. A szükséghelyzetben megvalósítandó felsőoktatást szolgáló kezdeményezések – így például a 18–24 éves korosztályt célzó, a szükséghelyzetekben megvalósítandó felsőoktatásra irányuló gyorsreagálási mechanizmus – további ösztönzésére van szükség.
4. Ahol a válság az oktatás megszakításához vezet, az EU – az érdekeltekkel együttműködve – kész gyorsreagálási mechanizmusokat támogatni, és az oktatást szervesen beépíteni az általa nyújtott szükséghelyzeti támogatásba annak biztosítása érdekében, hogy – amennyiben megvalósítható – a feladatok ellátása a fejlesztési szereplőkre háruljon. Az EU elkötelezett amellett, hogy a menekültekről és a migránsokról szóló 2016. évi New York-i nyilatkozattal összhangban néhány hónapon belül visszavezesse a színvonalas oktatásba az iskolába nem járó gyermekeket és fiatalokat, köztük azokat is, akik lakóhelyük elhagyására kényszerültek.
5. Elismerve a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek sajátos szükségleteit és a tartós megoldások fontosságát, a Tanács felkéri a Bizottság szolgálatait, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy működjenek együtt a fogadó országok kormányaival és a partnerekkel a menekülteknek a nemzeti oktatási rendszerekbe történő integrálásán, figyelembe véve ugyanakkor a befogadó közösségek igényeit is, valamint a kapacitások és a meglévő oktatási struktúrák és szolgáltatások fejlesztésén és erősítésén, a tanúsítási, az akkreditációs és az elismerési rendszereket is beleértve.
6. A Tanács hangsúlyozza, hogy minden szinten szorosabb koordinációra, párbeszédre és partnerségekre van szükség az oktatási szereplők között annak érdekében, hogy eredményes és kiegészítő válaszok szülessenek. Az eredményesség feltétele továbbá az, hogy az oktatás finanszírozása elérhető, kiszámítható, átlátható és fenntartható legyen, valamint hogy megalapozott bizonyítékok és összesíthető adatok álljanak rendelkezésre. A Tanács tisztában van azzal, hogy a humanitárius intézkedéseknek elsősorban az érintett lakosságra kell irányulniuk, és felkéri a Bizottság szolgálatait, az EKSZ-t és a tagállamokat annak előmozdítására és megkönnyítésére, hogy az érintett közösségek inkluzív módon részt vehessenek az oktatási intézkedések elemzésében, tervezésében, kialakításában, végrehajtásában, nyomon követésében és értékelésében.
7. A Tanács hangsúlyozza a civil társadalom, valamint a humanitárius és a fejlesztési szereplők bevonásának fontosságát, figyelembe véve azt, hogy a társadalmi szervezetek jellemzően szoros kapcsolatot ápolnak a lakossággal és közelről ismerik a helyi közösségek életét, aminek köszönhetően ténylegesen elérhetővé válnak a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok.
8. A Tanács hangsúlyozza, hogy az ingyenes, inkluzív és méltányos színvonalas oktatáshoz való egyetemes hozzáférés elengedhetetlen az oktatás mindenkit megillető jogának érvényesítéséhez. E tekintetben növelni kell a korszerű technológiákhoz és innovációkhoz való hozzáférés mértékét az akadályok csökkentése és a tanulási eredmények színvonalának biztosítása érdekében. A magánszektor az innováció jelentős forrása és erőforrása lehet. Megfelelően szabályozni kell a bevonását, különösen a meggyengült állami struktúrákkal jellemezhető, instabil állapotokban.

9. A Tanács rámutat annak fontosságára, hogy a leginkább marginalizálódott, kiszolgáltatott és hátrányos helyzetben lévő csoportok legyenek a figyelem középpontjában, a szükséghelyzetekben alkalmazott szükségletalapú szemlélettel összhangban. Tekintettel arra, hogy a szükséghelyzetek és az elhúzódó válságok aránytalan mértékben hatnak a lányok és a nők oktatására, ágazatközi nemi dimenzióknak kell áthatnia az oktatási intézkedések egészét, melyekhez célzott, a kontextusfüggő hátrányok és akadályok leküzdésére irányuló intézkedések társulhatnak. A fogyatékossgal élő személyek és a hontalan személyek helyzetére külön megoldást kell találni annak érdekében, hogy az oktatáshoz való egyenlő hozzáférés az ő esetükben és biztosított legyen.
10. A Tanács tisztában van azzal, hogy az oktatás milyen fontos szerepet tölt be a béke előmozdításában és a védelem biztosításában. Az EU élen jár a konfliktusérzékeny szemlélet, az erőszakmentes oktatáspolitikák és oktatási gyakorlatok, valamint a sokszínűség, a tolerancia és az aktív, felelősségteljes állampolgári szerepvállalás tiszteletben tartásában. Az integrált oktatási és védelmi megközelítések segítségével választ adhatunk a gyermekek és a fiatalok fizikai, pszichoszociális és érzelmi szükségleteire és megelőzhetjük, illetve mérsékelhetjük az erőszak kockázatát, ideértve a szexuális és a nemi alapú erőszakot, a korai és a kényszerházasságot, gyermekek fegyveres konfliktusba való bevonását, valamint az erőszakos szélsőséges felé vezető radikalizálódás kockázatát. A Tanács emlékeztet arra, hogy a fiatalok oktatásban és gazdasági tevékenységekben való részvételének megszakítása drámai hatással van a tartós békére és megbékélésre, amint azt az ifjúságról, a békéről és a biztonságról szóló 2250. sz. ENSZT BT-határozat is elismerte.
11. A Tanács határozottan elítéli az iskolák és egyetemek elleni támadások minden formáját; az iskolák katonai célra történő felhasználását; diákok és az oktatási személyzet elrablását; gyermekek toborzását és bevetését fegyveres konfliktusokban; a szexuális erőszakot; valamint taposóaknákat, a fel nem robbant robbanótestek és a háborúból visszamaradt robbanószerkezetek jelenlétét iskolákban és azok környékén. A Tanács arra ösztönzi a Bizottság szolgálatait, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy a konfliktusok szembenálló feleit politikai, szakpolitikai és műveleti szintű párbeszéd keretében szólítsák fel a nemzetközi jog szerinti kötelezettségeik betartására. A Tanács felkéri valamennyi tagállamot, hogy támogassák a konfliktushelyzetekben megvalósuló oktatás védelmére irányuló kezdeményezéseket, többek között a biztonságos iskolákról szóló nyilatkozatot, és mozdítsák elő végrehajtását a biztonságos iskolákról szóló nyilatkozattal kapcsolatban 2019-ben Spanyolországban tartandó harmadik nemzetközi konferencián.
12. A Tanács hangsúlyozza, hogy minden szinten biztosítani kell a színvonalas oktatást: a kisgyermekkorai neveléstől kezdve az alap- és középfokú oktatáson át a felsőfokú oktatásig, illetve a műszaki képzésig és szakképzésig. A színvonalas oktatás alapköveit a képzett tanárok, valamint a megfelelő oktatási és segédanyagok, illetve infrastruktúra alkotják. A gondozók és közösségek bevonása is alapvető fontosságú. Az alapoktatás meghatározó jelentőségű abban, hogy a gyermekek az oktatási ciklus további szakaszaiban hogyan haladnak előre. A felsőoktatás a változás erőteljes hajtóereje, mivel képessé teszi a fiatalokat arra, hogy katalizátorként mozdítsák elő országuk helyreállítását, újjáépítését és ellenálló képességének javulását. Az oktatásnak, valamint a műszaki képzésnek és a szakképzésnek összhangban kell állnia a munkaerőpiaci igényekkel. Elő kell mozdítani az olyan megközelítéseket, amelyek az oktatás területébe integrálják a védelmi, a megélhetési, a vízellátási, csatornázási és higiénés (WASH), az egészségügyi és a táplálkozási szempontokat annak érdekében, hogy a tanulási eredmények javuljanak, valamint hogy az oktatás bemeneti pontként funkcionálhasson a más ágazatok részére nyújtandó szolgáltatások tekintetében.
13. Az iskolai étkeztetés hozzájárulhat a gyermekek megfelelőbb táplálkozásához és az egészségük javulásához, továbbá javíthatja az oktatásba való bejutást azáltal, hogy jobban ösztönözheti a szülőket arra, hogy gyermekeiket iskolába küldjék. Emellett kedvezhet a helyi gazdaságnak is, megerősítve a helyi gazdálkodók kapacitását az iskolai étkezések alapanyagainak előállítására. A gyermekek tápláló iskolai étkeztetésben való részesítése – annak érdekében, hogy elősegítsük egészséges növekedésüket és fejlődésüket, valamint tanulási képességüket – szoros együttműködést kíván a fogadó országok kormányával, valamint a fejlesztési és a humanitárius partnerekkel.

14. A Tanács felkéri a Bizottság szolgálatait, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy hajtsák végre ezt a szakpolitikai keretet a humanitárius és a fejlesztési szereplők, illetve eszközök közötti együttműködés, kiegészítő jelleg és szerepvállalás folyamatos erősítése útján, kellően figyelembe véve megbízatásukat, hogy a rövid és hosszú távú oktatási igényeket minden szinten, a megfelelő eszközök segítségével fedezni lehessen. Az oktatásba hosszabb távon és nagyobb mértékben kell beruházni oly módon, hogy az támogassa a felkészültséget és a kockázatsökkentést, valamint kellően rugalmas legyen ahhoz, hogy reagálni tudjon a változó igényekre és a lakóhelyelhagyás újabb hullámaira, tisztában léve azzal, hogy a rövid távú humanitárius finanszírozás és az utólagos válaszok célirányosak, és nem helyettesíthetik a hatékony, rendszerszintű válaszokat. Az oktatást be kell ágyazni a humanitárius és fejlesztési politika összekapcsolására, valamint a rezilienciára vonatkozó megközelítések végrehajtásába, mind a szükséghelyzetekben, mind pedig az elhúzódó válságokban. Ezzel kapcsolatban a Bizottság szolgálatainak és a tagállamoknak koordinálniuk kell a katasztrófakockázat-csökkentés, a felkészültség, az értékelések, az elemzések, valamint az oktatási intézkedések programozása és tervezése terén. Ennek keretében meg kell osztaniuk egymással a tudományos adatokat és a legjobb gyakorlatokat, továbbá fejleszteniük kell az adatgyűjtést, valamint az adatok rendelkezésre állását és átláthatóságát.
-